

Honden Aan de lijn,

óók deze die “niets doen”

Vlaams Instituut voor de Bijzondere Veldwachter

Honden aan de lijn ook die “niets doen”

Je kent het wel, dat uitgelaten gevoel als je met de hond op stap gaat. Lekker lopen door het bos en over de heide, op het strand, op de dijk. Spelen met je hond, een stok gooien en samen rennen. Maar dan staat er plotseling weer zo'n bord: “Honden aan de lijn!” Hier

mag je hond dus ook al niet los. Waar dan nog wel? En waarom niet in die open terreinen, die bossen en velden.

We zijn met zijn allen verantwoordelijk voor het behoud van de natuur.

We dienen ervoor te zorgen dat planten en dieren niet verdwijnen, zodat iedereen er van kan blijven genieten. Maar niet iedereen wil hetzelfde van de natuur. Dat is lastig, want het is niet mogelijk om het alle mensen precies naar de zin te maken. Daarom zijn er afspraken en regels nodig. Een van die regels is “Honden aan de lijn”. Geen leuke regel, maar hij is wel nodig. Ook als je denkt dat je hond toch niets doet of wel goed luistert.

Alle honden hebben een jachtinstinct. Bij jachthonden is dat het sterkst ontwikkeld, maar andere honden hebben het ook. Als een hond wild ruikt, wordt dat instinct geprikkeld. De hond wil het dier dat hij ruikt opsporen: hij gat er op af, uit nieuwsgierigheid, of om iets te vangen. Bijna alle dieren in natuurterreinen zijn bang voor honden. Ook voor honden die “niets doen”. Komt een hond te dicht in de buurt, dan schrikken de dieren op. De gevolgen zijn niet altijd goed te zien, maar ze zijn er wel. En ze kunnen heel vervelend zijn. Een paar voorbeelden

Vogels die op de grond of laag in de struiken broeden lopen gevaar bij loslopende honden. Als bijvoorbeeld weidevogels of sterns een nestplaats zoeken of een nest bouwen, mogen zij niet te vaak worden verstoord. Gebeurt dat toch, dan zoeken de vogels hun nestplaats elders, of trekken helemaal uit het terrein weg. Hebben ze al een nest, dan zullen ze opvliegen als er een hand te dicht in hun buurt komt. De eieren of jonge vogels in het nest zijn dan een gemakkelijke prooi voor andere dieren,

zoals eksters kraaien en meeuwen. Op die manier kan de vogelstand teruglopen.

De meeste vogels zoeken hun voedsel op de grond. Komt er een hond aan, dan kunnen ze alleen maar wegvliegen. Als ze dat te vaak moeten doen. Vinden ze te weinig voedsel. De vogels trekken weg, op zoek naar een rustiger plek. Ze kunnen echter ook verzwakken, waardoor ze sneller gevangen zullen worden, bijvoorbeeld door roofvogels of vossen. Bovendien leggen verzwakte vogels minder eieren. Gevolg : minder vogels.

Water- en trekvogels gebruiken de graslanden en zandplaten in waterrijke gebieden vaak als vlucht- en rustplaats. Loslopende honden kunnen hier enorme groepen vogels tegelijk bedreigen. Gebeurt dat geregeld, dan zullen de vogels naar andere plaatsen uiwijken. Maar daar zijn de omstandigheden vaak ook niet ideaal; daarbij verbruiken de vogels veel energie. Zonde, want die hebben ze hard nodig voor hun najaars – of voorjaarstrek vaar verre oorden.

Van de kleine zoogdieren is vooral de haas het slachtoffer van honden. Hazen leven uitsluitend boven de grond en hebben geen hol om in weg te kruipen. Ze kunnen bij een achtervolging alleen overleven door harder dan de achtervolger te lopen; zeker als er jongen zijn. Zijn de gevolgen van verstoring vervelend. De ouderdieren raken hun jongen kwijt, ze kunnen ze niet eer verzorgen.

Maar het gaat ook om grotere dieren. Wilde zwijnen bijvoorbeeld hebben een erg goede ontwijken. Waar veel honden in een terrein zijn, komen geen zwijnen meer, zodat hun leefgebied kleiner wordt. Soms zijn de rollen omgekeerd en is het de hond die gevaar loopt. Want een wild zwijn dat jongen verdedigt, kan een hond lelijk toetakelen.

Herten een reeën moeten ook niks van honden hebben. Voor loslopende honden slaan ze op de vlucht, ook al lopen die “vrolijk” blaffend en kwispelstaartend achter hen aan. Herten en reeën raken snel in paniek. Ze kunnen weliswaar snel hard lopen, maar België is een klein land met overal wegen, prikkeldraad en hekken. Vaak lopen de dieren zich daar letterlijk op dood, of veroorzaken verkeersongelukken. En daar worden niet alleen de dieren het slachtoffer van.

Runderen, paarden en schapen zie je ook veel in de open terreinen. Ook zij voelen zich gemakkelijk door honden opgejaagd. Schapen kunnen niet goed rennen en moeten daarbij soms een enorme inspanning

verrichten. Hartstilstand en dood kunnen het gevolg zijn. Soms komen ze tijdens de vlucht in een sloot terecht. Hun wol komt vol water, ze worden loodzwaar en zijn niet meer in staat om er zelfstandig uit te kruipen. Zonder hulp van mensen verdrinken ze.

Wandelaars en fietsers in natuurterreinen willen daar hun vrije tijd graag ontspannen doorbrengen. Velen hebben geen last van honden. Maar een deel van de mensen, onder wie ouderen en kinderen, is nu eenmaal bang voor honden. Men vindt het niet leuk als een hond enthousiast tegen ze opspringt, of luid blaffend achter de fiets aanrent. Wij willen zulke situaties voorkomen.

Hondepoep kan ook de nodige problemen opleveren. Met name in gebieden waar de bodem arm is – heide, duingrasland, maar ook in sommige bossen – bemest de stikstof in de ontlasting de grond. De bodem wordt rijker aan voedsel en een aantal plantensoorten kan daar niet tegen. Ze worden letterlijk verdreven door stikstofminnende en snelgroeiende planten, waar gras een voorbeeld van is.

Wij willen geen “hondje pesten”, laat staan hun bazen. Maar wij komen wel voor de natuur op en voorkomen daarom zoveel mogelijk loslopende honden in de natuurterreinen. Er dreigt immers niet een enkele verstoring. In de vakanties, weekends en op mooie wandeldagen door de week komen er gemakkelijk veel te veel honden in de natuurterreinen. En tegen soms tientallen dieren per dag kan geen vogel, geen haas, geen zwijn, hert, ree of schaap op. Daarom is er de stelregel “Honden aan de lijn” of in sommige terreinen, “Verboden voor honden”.

De regel “Honden aan de lijn” geldt voor alle honden, ook al zijn ze oud en sukkel en ze naast je voort. Het is praktisch onmogelijk een onderscheid te maken. Daarom geldt voor groot of klein, jong, lief, agressief, speels of een beetje sloom: honden mogen soms niet mee en anders aangeliend. De bijzondere veldwachters en de boswachters, de politie hebben de opdracht naleving van deze regels te controleren.

Loslopende honden worden in Vlaanderen, afhankelijk van de omstandigheden gereguleerd door

- het **jachtdecreet** artikel 10
- Het gemeentelijk **politierglement** en het gemeentelijk administratief **sanctierecht**
- Het K.B. **Bosreservaten** artikel 7 d
- Besl VI Reg **toegankelijkheid van bossen en natuurreservaten** artikel 3
- Het decreet **natuurbehoud** en natuurlijk milieu artikel 14 (zorgplicht)

Deze folder werd geïnspireerd door een gelijknamige folder van de “Vereniging Natuurmonumenten”, Noordereinde 60, 1243 JJ 's Graveland.

V.U. Benny Coulier, Voorzitter VIBV vzw

